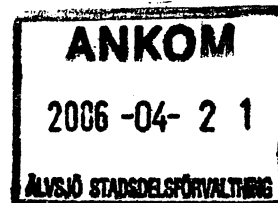

REVISORSGRUPP 4

ÄLVSJÖ STADSDELSFÖRVALTNING
Diarienumr. 102-026-06

Till

Älvsjö stadsdelsnämnd

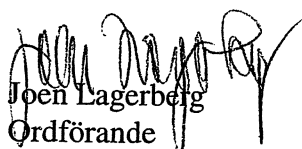
Revisorerna för Älvsjö stadsdelsnämnd har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2005. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnas till kommunfullmäktige bifogas.

Revisorerna överlämnar och återopar revisionskontorets årsrapport för Älvsjö stadsdelsnämnd.

Revisorerna emotser ett yttrande över årsrapporten från nämnden senast 2006-06-30.

Stockholm den 31 mars 2006

På revisorernas vägnar

Joen Lagerberg
Ordförande

Birgitta Brito
Sekreterare

Kopia till
Stadsdelsdirektör Cecilia Uddenfeldt

Till kommunfullmäktige
i Stockholms stad

REVISIONSBERÄTTELSE
FÖR
ÄLVSJÖ STADSDELSNÄMND ÅR 2005

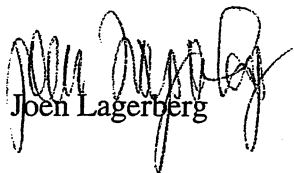
Vi har granskat Älvsjö stadsdelsnämnds verksamhet under år 2005.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och stadens revisionsstadga.

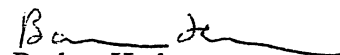
Vi bifogar en redogörelse för resultatet av granskningen.

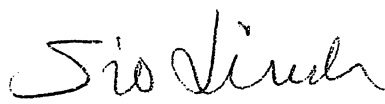
Vi tillstyrker att Älvsjö stadsdelsnämnd och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Stockholm den 31 mars 2006

Joen Lagerberg

Hans Ravelius

Barbro Hedman

Siv Lindh

Siv Rodin

Älvsjö stadsdelsnämnd

Bilaga till revisionsberättelsen för 2005

Det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet är tillfredsställande
Revisorerna kan konstatera att nämnden har bedrivit verksamheten inom ramen för tilldelade anslag och bedömer att nämnden har bedrivit verksamheten enligt kommunfullmäktiges mål och direktiv. Nämnden bedöms ha uppfyllt sina generella åtaganden som angavs i verksamhetsplanen för året.

Styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig
Sammanfattningsvis bedömer revisorerna att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillfredsställande. Dock behöver resultatenheternas prognoser förbättras. Revisorerna föreslår därför att cheferna för dessa enheter upprättar sina prognoser i större samråd med ekonomiavdelningen innan de överlämnas till nämnden.

Revisorerna har noterat att det förekommer att enheter efter besök av tillsynsmyndigheter skickar sina yttranden direkt till myndigheten. Stadsdelsnämnden, som ytterst ansvarig för den verksamhet som bedrivs, ska alltid få information, muntligt eller skriftligt, om vilka krav olika tillsynsmyndigheter har ställt och de svar som den inspekterade enheten eller den centrala stadsdelsförvaltningen har lämnat.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande
Älvsjö stadsdelsnämnds bokslut och räkenskaper för år 2005 är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och gällande kommunala regler och anvisningar.

Rapportförteckning

Årsrapport 2005 för Älvsjö stadsdelsnämnd (nr 34, mars 2006)

Stadens arbete med elever behov av särskilt stöd inom grundskolan
– en uppföljning av tidigare granskning (nr 1, januari 2006)

Rutinerna för debitering av avgifter och uppsägning av plats inom barnomsorgen (nr 8, mars 2006)

REVISIONSKONTORET

NR 34 mars 2006

DNR 3515/62

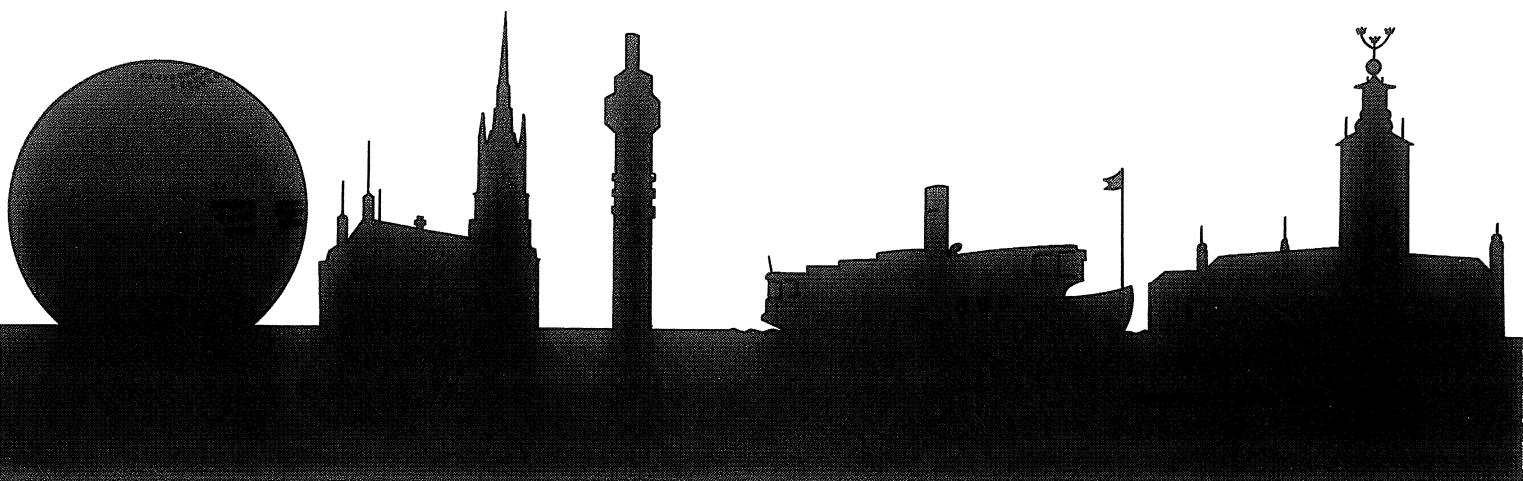
Årsrapport 2005

Älvsjö stadsdelsnämnd

Det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet är
tillfredsställande

Styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är
tillräcklig

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Stockholms stads revisionskontor är fackorganet för revision av stadens nämnder och styrelser med tillhörande förvaltningar. Kontoret biträder de förtroendevalda revisorerna som kommunfullmäktige utser för varje mandatperiod. Enligt särskilt beslut av fullmäktige biträder kontoret även de förtroendevalda bolagsrevisorerna i granskningen av stadens bolag.

Årligen upprättas del- och årsrapporter samt revisionsberättelser, där revisionens synpunkter på verksamheten i en nämnd eller styrelse sammanfattas.

Andra viktiga iakttagelser, arbetsresultat m m under löpande år dokumenteras i revisionsrapporter.

Ytterligare enstaka exemplar av denna rapport kan beställas från:

Stockholms stads revisionskontor
Stadshuset
105 35 STOCKHOLM
Internadress Hantverkargatan 3 A, 1 tr
Tel: 508 29 000 Fax 508 29 399

REVISORSGRUPP 4

Till

Älvsjö stadsdelsnämnd

Revisorerna för Älvsjö stadsdelsnämnd har avslutat revisionen av nämndens verksamhet under år 2005. Kopia på den revisionsberättelse som överlämnas till kommunfullmäktige bifogas.

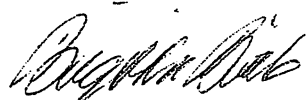
Revisorerna överlämnar och åberopar revisionskontorets årsrapport för Älvsjö stadsdelsnämnd.

Revisorerna emotser ett yttrande över årsrapporten från nämnden senast 2006-06-30.

Stockholm den 31 mars 2006

På revisorernas vägnar

Joen Lagerberg
Ordförande

Birgitta Brito
Sekreterare

Kopia till
Stadsdelsdirektör Cecilia Uddenfeldt

Sammanfattning

Det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet är tillfredsställande

Revisionskontoret kan konstatera att nämnden har bedrivit verksamheten inom ramen för tilldelade anslag och bedömer att nämnden har bedrivit verksamheten enligt kommunfullmäktiges mål och direktiv. Nämnden bedöms ha uppfyllt sina generella åtaganden som angavs i verksamhetsplanen för året.

Styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillräcklig

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillfredsställande. Dock behöver resultatenheternas prognoser förbättras. Revisionskontoret föreslår därför att cheferna för dessa enheter upprättar sina prognoser i större samråd med ekonomiavdelningen innan de överlämnas till nämnden.

Revisionskontoret har noterat att det förekommer att enheter efter besök av tillsynsmyndigheter skickar sina yttranden direkt till myndigheten. Revisionskontoret anser att stadsdelsnämnden, som ytterst ansvarig för den verksamhet som bedrivs, alltid ska få information, muntligt eller skriftligt, om vilka krav olika tillsynsmyndigheter har ställt och de svar som den inspekterade enheten eller den centrala stadsdelsförvaltningen har lämnat.

Bokslut och räkenskaper är rättvisande

Älvsjö stadsdelsnämnds bokslut och räkenskaper för år 2005 är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och gällande kommunala regler och anvisningar.

Rapportförteckning

Årsrapport 2005 för Älvsjö stadsdelsnämnd (nr 34, mars 2006)

Stadens arbete med elever behov av särskilt stöd inom grundskolan
– en uppföljning av tidigare granskning (nr 1, januari 2006)

Rutinerna för debitering av avgifter och uppsägning av plats inom barnomsorgen (nr 8, mars 2006)

INNEHÅLL

Sid

1	Årets granskning.....	1
2	Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat.....	1
2.1	Ekonomiskt resultat	1
2.2	Verksamhetsmässigt utfall	1
3	Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten	1
3.1	Styrning och uppföljning av ekonomi och verksamhet	1
3.2	Verksamhetens kvalitet.....	1
3.3	Intern kontroll	1
4	Nämndens delårsbokslut, bokslut och räkenskaper	1
5	Övriga revisionsrapporter.....	1

Bilagor

- Bilaga 1** Revisionens generella kriterier för granskning och bedömning
Bilaga 2 Revisionens projektrapporter under perioden april 2005 - mars 2006

1 Årets granskning

I denna *årsrapport* redovisas det samlade resultatet av revisionens granskning av Älvsjö stadsdelsnämnds verksamhet avseende år 2005.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat
- Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten
- Nämndens delårsbokslut, bokslut och räkenskaper

Revisionen genomförs i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med stadens revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Inriktningen och omfattningen fastställs av de förtroendevalda revisorerna i den årliga revisionsplanen. Revisionens generella kriterier för granskning och bedömningar redovisas i bilaga 1.

Revisionen har även följt upp nämndens åtgärder med anledning av tidigare revisionsrapporter. Uppföljningen redovisas under berört avsnitt i årsrapporten. Resultatet av uppföljningen har vägts in i den samlade bedömningen.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2 Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat

I detta avsnitt inriktas granskningen på att bedöma om nämndens verksamhet har bedrivits enligt kommunfullmäktiges mål och direktiv, inom ramen för tilldelade anslag samt i den omfattning och med den inriktning och kvalitet som fastställts i nämndens verksamhetsplan för år 2005.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Älvsjö stadsdelsnämnds ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat för året är tillfredsställande.

2.1 Ekonomiskt resultat

Nämnden redovisar följande budgetutfall år 2005:

(Kostnader anges med - och intäkter med +. Underskott anges med - och överskott med +)

Mnkr	BOKSLUT 2005			2004
	Utfall	Budget- avvikelse	Avvikelse i %	Budget- avvikelse
Anslag för nämndens verksamhet				
Kostnader	- 836,3	- 34,3	4,3	- 27,4
Intäkter	+ 169,9	+ 43,5	34,4	+ 32,1
Netto anslag 1	- 666,4	+ 9,5	1,4	+ 4,7
Anslag för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder				
Kostnader	-20,8	+ 0,6	2,8	- 2,7
Intäkter	+ 1,8	+ 0,7	63,6	+ 0,7
Netto anslag 2	- 19,0	+ 1,3	6,4	- 1,7
Årets resultat exkl. resultatfond	- 685,4	+ 10,5	1,5	+ 3,0
Årets resultat inkl. resultatfond	- 686,0	+ 9,9	1,4	+ 5,9

De största avvikelserna inom *anslag 1* redovisas inom verksamheterna förskola och skolbarnsomsorg som uppvisar överskott på 7,7 mnkr respektive 5,0 mnkr. Överskottet beror till viss del på att resultatenheterna inte förbrukat det överskott de förde över från 2004, men också på att förskolorna under 2005 har haft lägre kostnader än budgeterat för lokaler och personal. Överskottet inom skolbarnsomsorgen beror enligt förvaltningen på att enheterna inte särredovisar personalkostnader m m för skolbarnsomsorg och grundskoleverksamhet i önskad utsträckning. Detta är också en delförklaring till grundskoleverksamhetens underskott på 6,5 mnkr.

Anslag 2 redovisar ett överskott om 1,3 mnkr. Inom anslaget redovisas ett överskott om 1,2 mnkr för försörjningsstöd medan handläggningen av försörjningsstöd har kostat 1 mnkr mer än budgeterat.

Tabellen visar att verksamheten inom anslag 1 och 2 har understigit årets budgetanslag med sammanlagt 10,5 mnkr, vilket utgör 1,5 % av nämndens totala nettobudget. Resultatet innebär ett större budgetöverskott än år 2004.

Om hänsyn tas till resultatenheternas resultatöverföringar mellan åren redovisar nämnden ett överskott på totalt 9,9 mnkr.

Resultatenheter

Nämndens resultatenheter redovisar följande överföringar av resultat i bokslutet för år 2005, i mnkr:

(underskott anges med -)

Verksamhet	Bokslut 2005	Överföring från 2004	Överföring till 2006
Barn- och ungdomsområden	3,1	7,1	10,2
Äldreomsorg	0,1	2,4	2,5
Utförarenheten för funktionshindrade	- 2,6	0	- 2,6
Totalt	0,6	9,5	10,1

Enligt sammanställningen redovisar nämndens resultatenheter ett samlat överskott för år 2005 på 0,6 mnkr. Detta, tillsammans med överskottet från 2004, innebär att 10,1 mnkr kommer att överföras till 2006.

Nämnden har från 2005 slagit samman sina tidigare fyra Barn- och ungdomsområden till två. Detta innebär att nämndens samtliga förskolor och grundskolor nu är organiserade i endast två resultatenheter, norra och södra. I den norra resultatenheten ingår 13 enheter med en budgetomslutning på 116 mnkr och den södra 24 enheter med en budgetomslutning på 185 mnkr.

2.2 Verksamhetsmässigt utfall

Måluppfyllelse

Nämndens inriktningsmål och generella åtaganden ansluter till kommunfullmäktiges budget, nämndens huvuduppgifter och de fem övergripande målen.

För skolverksamheten har nämnden valt att inte fastställa några generella åtaganden utöver läroplan och stadens skolplan. Fullständig kvalitetsredovisning lämnas i bilaga till verksamhetsberättelsen. Revisionskontoret bedömer att nämnden under år 2005 har uppfyllt sina generella åtaganden och den i verksamhetsplanen angivna verksamheten.

Barnomsorgsgaranti

Stadsdelsnämnden har klarat barnomsorgsgarantin.

Minskade barngrupper

Staden har som mål att under perioden 2003 – 2006 minska barngruppernas storlek inom förskolan med i genomsnitt två barn per grupp med bibehållen personal. Nämnden har jämfört med 2003 minskat barngruppernas storlek med i genomsnitt 1,7 barn.

Enligt stadens förskoleplan bör antalet barn i gruppen 1-3 åringar inte vara fler än 14 och i gruppen äldre barn inte fler än 18. I december var det genomsnittliga antalet barn i stadsdelsnämndens småbarnsgrupper 14,7 och i grupperna med äldre barn 16,8. Revisionskontoret kan konstatera att nämnden mer än väl har nått målet vad gäller de äldre barnens gruppstorlek, och har goda möjligheter att till december 2006 även nå målet 14 barn i småbarnsgrupperna.

Minskat behov av ekonomiskt bistånd

Stadens har som mål att till utgången av år 2006 halvera antalet vuxna bidragstagare jämfört med 1999. Staden har under perioden minskat med i genomsnitt 31,2 %.

I Älvsjö har antalet bidragstagare minskat från 360 till 192, vilket motsvarar en minskning med 46,7 %. Förvaltningen fortsätter sitt metodiska arbete med att tillsammans med alla som söker ekonomiskt bistånd, hitta lösningar som leder till självförsörjning.

Domar som vid prövning gått nämndens beslut emot

Under året har 93 besvär över nämndens beslut prövats i länsrätt/kammarrätt. De resulterade i sex domar som gick emot nämndens beslut. Fem gällde försörjningsstöd och en omsorg om funktionshindrade. Nämnden har verkställt samtliga domar.

Av de sex personer som har överklagat beslut där länsrättens beslut överensstämmer med nämndens, har en beviljats prövningstillstånd till kammarrätten.

3 Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten

I detta avsnitt inriktas granskningen på att bedöma om nämnden har fungerande system för styrning, uppföljning och kontroll av ekonomi, verksamhet och kvalitet. Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Älvsjö stadsdelsnämnds styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten är tillfredsställande.

3.1 Styrning och uppföljning av ekonomi och verksamhet

Tertialrapporter - nämndens årsprognoser 2005

Under året har nämnden lämnat följande prognoser på beräknat nettoutfall före resultatenheternas fonddisposition (mnkr):

	Anslag 1	Anslag 2	Totalt
Tertialrapport 1	670,0	18,2	688,2
Tertialrapport 2	676,7	18,9	695,6
Bokslut 2005	666,4	19,0	685,4

Sammanställningen visar att prognossäkerheten i nämndens tertialrapporter har varit god totalt sett, men bör enligt revisionskontorets uppfattning kunna bli ännu bättre. Denna uppfattning grundas på att vissa av nämndens resultatenheter under året har lämnat prognoser som avviker mycket från det slutliga utfallet i bokslutet. Som exempel kan nämnas att Södra barn- och ungdomsområdet i samband med tertialrapport 2 prognostiserade ett underskott om 1,9 mnkr men i bokslutet uppvisade ett överskott 3,9 mnkr. Norra barn- och ungdomsområdet prognostiserade ett underskott om 3,5 mnkr medan det verkliga utfallet blev ett underskott på 0,7 mnkr.

Trots utbildningsinsatser och stöd från förvaltningens ekonomiavdelning under året, framstår det klart att tre av resultatenheterna måste förbättra sina kostnads- och intäktsutfallsprognoser. Revisionskontoret föreslår därför att cheferna för dessa enheter upprättar sina prognoser i större samråd med ekonomiavdelningen innan de överlämnas till nämnden.

Särskilda granskningar

Rutinerna för debitering av avgifter och uppsägning av plats inom barnomsorgen (Rapport nr 8 mars 2006)

Revisionskontoret har granskat rutinerna för avgiftsdebitering och uppsägning av plats inom barnomsorgen vid stadsdelsnämnderna Farsta, Kungsholmen, Norrmalm, Rinkeby och Älvsjö.

Revisionskontoret konstaterar att handlägningsrutinerna för debitering av avgifter vid nyplacering av barn fungerar i huvudsak. Rutinerna för att regelbundet ompröva avgiften bör dock utvecklas. Rutinerna för uppsägning av plats på grund av obetalda avgifter fungerar inte på ett rättssäkert sätt. För att avhjälpa bristerna behöver kommunfullmäktiges barnomsorgstaxa med tillämpningsföreskrifter kompletteras med för staden gemensamma riktlinjer. Stadsdelsnämndernas delegationsordningar behöver också ses över och nämndernas interna kontroll utvecklas. Revisionskontoret anser vidare att barnomsorgstaxan bör förtydligas vad gäller avgiften för fyra- och femåringar samt för barn med behov av särskilt stöd.

Nämnden har fått rapporten för yttrande senast 2006-05-31. Rapporten sammanfattas även i kommunstyrelsens årsrapport som kommunstyrelsen ska yttra sig över senast 2006-06-15.

Särskolan

Huvudmannaskapet för den obligatoriska särskolan överfördes från utbildningsnämnden till stadsdelsnämnderna den 1 juli 2005. I det utökade ansvaret ingår att respektive stadsdelsnämnd får resurser fördelat utifrån en schablon baserat på antalet särskoleplatser som nämnden tillhandahåller. I nämndernas huvudmannaskap ingår inte att behörighetspröva och besluta om mottagande till särskolan. Det ansvaret ligger kvar inom utbildningsnämnden.

Revisionskontoret har granskat överföringen från utbildningsnämnden i syfte att bedöma om stadsdelsnämnden har avsatt tillräckliga ekonomiska och verksamhetsmässiga resurser för särskoleverksamheten.

Revisionskontoret bedömer att nämnden har avsatt tillräckliga verksamhetsmässiga resurser för att överta ansvaret.

Av de 21 särskolebarn som bor i Älvsjö går endast 5 i stadsdelsnämndens egna skolor, resten är spridda runt om i stadens skolor. Stadsdelsnämndens två särskolor hade 36 särskoleplatser hösten 2005, varav 29 platser nyttjades av andra stadsdelar och 4 av andra kommuner.

De två skolorna har kontakter med elevernas hemstadsdelar. Därutöver har ett samarbete startats med Skärholmen, Liljeholmen och Hägersten i ett gemensamt Kompetensfondsprojekt. Syftet med projektet är att utveckla en samsyn på elevers olika funktionshinder och hitta en skolplats så nära hemmet som möjligt.

Nämndens verksamhetsberättelse 2005

Nämndens verksamhetsberättelse för år 2005 ger en tillfredsställande information om måluppfyllelse, ekonomi och verksamhet, och följer kommuncentrala anvisningar.

Nämndens verksamhetsplan 2006

Nämnden har i verksamhetsplanen fastställt verksamhetsspecifika mål och generella åtaganden som ansluter till fullmäktiges mål. Av verksamhetsplanen framgår hur verksamheternas enheter planerar att arbeta för att nå målen. Det framgår inte av planen hur uppföljning ska göras, men när under året redovisning ska lämnas.

3.2 Verksamhetens kvalitet

Stadens kvalitetsuppföljning inom stadsdelen

Herrängens skola har under våren 2005 besökts av *stadens skolinspektörer*. Vid skolan inspekterades även skolbarnsomsorgen. Skolan bedömdes av inspektörerna vara relativt stabil och välfungerande. De från hösten nya och delvis ombyggda lokaler, en ny organisation för arbetslag och en ny ledningsorganisation kommer att förbättra de redan relativt goda förutsättningarna att fortsätta

sitt arbete mot ett mer mål- och resultatstyrt arbetssätt enligt inspektörerna. Skolan kommer att få en uppföljande inspektion.

Ingen av stadens inspektörer för äldreomsorg har besökt Älvsjö under året.

Statlig tillsyn och uppföljning

Skolverket har inte inspekterat någon av stadsdelsnämndens skolor under året.

Länsstyrelsen har efter sina tillsynsbesök på Solberga äldreboende och Älvsjö sjukhem påtalat att de inte uppfyller de krav som kan ställas på fullgod boende-standard. Nämnden har i sitt yttrande till länsstyrelsen redovisat de åtgärder som kommer att vidtas.

Arbetsmiljöverket

Folkparksvägens gruppbostad Tulpanen besöktes i juni och krav framfördes till nämnden på att enheten ska genomföra riskbedömningar i arbetet, att de anställda ges möjlighet att medverka i arbetsmiljöarbetet och att de får stöd och handledning i sitt arbete. Nämnden yttrade sig till verket i augusti. Vid förnyat besök i september visade det sig att samtliga brister inte var åtgärdade, varför verket i november beslutade att nämnden vid vite av 50 tkr senast till 1 februari 2006 ska ha vidtagit samtliga åtgärder. Nämnden har därefter beviljats uppskov till 1 mars och revisionskontoret kan nu konstatera, efter att ha tagit del av ärendet, att nämnden har lämnat en redogörelse för hur bristerna åtgärdats.

Johan Skytteskolans kemilaborationslokaler och träslöjdslokaler har inspekterats och efter uppföljande inspektioner har verket konstaterat att brister som framfördes om kemilaborationer har undanröjts. Däremot kvarstår kritiken om bristande rengöring av maskiner och städning i slöjdlokalerna.

Även Solbergaskolans kemilaborationslokaler har inspekterats och fått krav på att åtgärda ett tiotal brister. Efter att skolan i maj svarat hur bristerna skulle avhjälpas och efter en uppföljande inspektion på skolan har Arbetsmiljöverket meddelat att kraven är uppfyllda.

Revisionskontoret har noterat att det förekommer att enheter som inspekterats skickar sina yttranden direkt till verket. Revisionskontoret anser att stadsdelsnämnden, som ytterst ansvarig för den verksamhet som bedrivs, alltid ska få information, muntligt eller skriftligt, om vilka krav olika tillsynsmyndigheter har ställt och de svar som den inspekterade enheten eller den centrala stadsdelsförvaltningen har lämnat.

Stadens kvalitetsutmärkelse

Nämndens kvalitetsarbete främjas genom bl a arbete med dialog och återkoppling till enheterna. De två förskolor som fick kvalitetsutmärkelse respektive hedersomnämnannde 2004 berättade vid ett temamöte i början av året om sitt kvalitetsarbete för alla intresserade inom förvaltningen. Under 2005 fick två av nämndens enheter, förskolan I Ur och Skur - Vindleken och Sulvägens grupp-

bostad, stadens kvalitetsutmärkelse och de har haft utställningar på medborgarkontoret.

Särskild granskning

Brukarperspektivet inom äldreomsorgen

Revisionskontoret har granskat hur brukarperspektivet tas tillvara inom äldreomsorgen och kan konstatera att nämnden tillgodoser detta på många sätt. Nämnden anser att brukarens önskemål ska komma fram tydligt i dokumentationen av den enskildes begäran av insatser. De som bor i särskilt boende och deras anhöriga har möjlighet att på olika sätt ha inflytande över verksamheten genom boende- och anhörigråd, regelbundna brukarundersökningar och nämndens systematiserade synpunkts- och klagomålshantering.

Förvaltningen träffar pensionärsrådet månatligen för att bl a gå igenom nämndhandlingar inom äldreomsorg och ta del av rådets synpunkter och förbättringsförslag. Pensionärsrådet bjuds in till temakvällar med nämnden. Under 2005 har tre temakvällar handlat om äldreomsorg. Två gånger per år hålls pensionärsrådets möten på olika äldreboenden i stadsdelen.

Boendemöten med frågestund anordnas inom Älvsjö omsorgsboende minst fyra gånger per år, dit alla boende och deras närstående bjuds in. Förtroenderåd (boenderåd) anordnas kontinuerligt under året. Boende och anhöriga informeras om hur de på ett enkelt sätt kan lämna synpunkter och klagomål. Organisatoriskt underlättas brukarinflytandet genom att alla boende har kontakttjänst och boendeansvarig sjuksköterska. Individuella planeringssamtal med boende och ev. anhöriga anordnas.

Enkäter till brukare och anhöriga genomförs regelbundet vartannat år inom omsorgsboendena. Stadsdelsnämnden, som har all hemtjänst utlagd på entreprenad, genomförde under 2005 en enkät inom hemtjänsten för att mäta kvaliteten på bemötande, tillgänglighet, insatser etc. Resultaten från enkätundersökningarna återkopplas alltid till dem som besvarat enkäterna, och redovisas på arbetsplatsträffarna. De tas tillvara när enheternas gör sina verksamhetsplaner och planerar för personalens kompetensutveckling.

Sammanfattningsvis gör revisionskontoret bedömningen att det finns en fungerande dialog mellan brukarna och nämnden. Det finns ett system för att föra informationen vidare till nämnden och den används på ett systematiskt sätt i styrning och utveckling av verksamheten.

3.3 Intern kontroll

Nämnden fastställde i april en internkontrollplan för 2005 som har koppling till en aktuell väsentlighets- och riskanalys.

Revisionskontorets uppföljning av internkontrollplanen för 2005 visar att huvuddelen av de granskningar som ingår i planen ännu inte har avrapporterats till nämnden. Revisionskontoret bedömer därför att nämndens arbete avseende intern kontroll ej är helt tillräckligt. Revisionskontoret rekommenderar förvaltningen att fortsättningsvis, i avvaktan på att kontrollerna hinner slutföras, lämna en kort skriftlig lägesinformation till nämnden vid den tidpunkt som redovisning ursprungligen skulle redovisas.

Älvsjö stadsdelsnämnd har ingått i den granskning av rutiner för avgiftsdebitering och uppsägning av plats inom barnomsorgen som revisionskontoret genomfört vid fem stadsdelsnämnder under 2005 (se sid 5).

4 Nämndens delårsbokslut, bokslut och räkenskaper

Under året har nämndens delårsbokslut granskats och bedömts vara rättvisande. I detta avsnitt inriktas granskningen på att bedöma om nämndens bokslut är rättvisande samt om räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och gällande kommuncentrala regler och anvisningar.

Sammanfattningsvis bedömer revisionskontoret att Älvsjö stadsdelsnämnds bokslut och räkenskaper för år 2005 är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och gällande kommunala regler och anvisningar.

5 Övriga revisionsrapporter

Nämnden har 2005-05-18 yttrat sig över Årsrapport 2004. Revisionens uppföljning av nämndens åtgärder med anledning av årsrapporten redovisas under respektive avsnitt ovan.

Revisionskontorets rapporter 1/2005 och 2/2005 avseende granskning av tertiärrapporter med delårsbokslut för stadens nämnder och styrelser har överlämnats till kommunstyrelsen för yttrande och till nämnderna för kännedom. Granskningen av Älvsjö stadsdelsnämnds tertiärrapporter med delårsbokslut har inte föranlett någon skrivelse till nämnden under året.

Utöver den rapport som redovisats tidigare i årsrapporten har även följande projektrapporter upprättats där nämnden berörs av granskningen och har fått rapporterna för yttrande:

Skolornas arbete för att motverka mobbning och andra former av kränkande behandling – sammanfattande bedömningar och slutsatser
(Rapport nr 12, november 2005)

Revisionskontoret har under ett antal år granskat arbetet mot mobbning och annan kränkande behandling vid tretton grundskolor inom stadsdelsnämnderna

Farsta, Liljeholmen, Maria-Gamla stan, Norrmalm och Rinkeby samt vid tre gymnasieskolor inom utbildningsnämnden. Den fjärde rapporten (nr 2005:12) innehåller sammanfattande bedömningar och slutsatser vad gäller skolornas arbete för att motverka kränkningar, stadens styrning och uppföljning av detta arbete samt behovet av en för staden övergripande policy.

Granskningen visar att de flesta elever känner sig trygga i skolan men några känner sig ofta otrygga, utanför och mobbade. De granskade skolorna anstränger sig för att arbeta strukturerat och målmedvetet men det finns också förbättringsområden.

Enligt revisionskontoret behövs en stadsövergripande policy med grundläggande principer, tydliga ställningstaganden och konkret vägledning för skolornas arbete. En sådan policy kan med fördel inarbetas i skolplanen. Det behövs även tydliga riktlinjer för dokumentation och förvaring av handlingar i samband med fall av mobbning och andra kränkningar. Ny lagstiftning ökar kraven på det förebyggande arbetet och skärper stadens skadeståndsansvar. Erfarenheter från forskning och beprövad verksamhet måste ligga till grund för stadens rekommendationer om arbetsmetoder.

Nämnden har yttrat sig över rapporten 2006-01-26 och framför att den instämmer med revisorerna att det behövs en för staden gemensam policy, men menar att det är skolplanen som bör arbetas om så att den inkluderar såväl denna del som strategin för elevhälsa i övrigt. På så sätt skulle staden samla den styrning av skolväsendet som kommunfullmäktige utövar, vid sidan av den årliga budgeten, i ett dokument. Detta skulle stämma med stadens utveckling av det integrerade ledningssystemet och underlätta skolornas kunskap och förståelse för kommunens åtgärder och direktiv.

**Stadens arbete med elever i behov av särskilt stöd inom grundskola
– en uppföljning av tidigare granskning
(Rapport nr 1 januari 2006)**

Revisionskontoret har följt upp granskningen av stadens arbete med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan inom samtliga stadsdelsnämnder (rapport nr 2003:5). Uppföljningen visar bland annat att skolenheterna har utvecklat och förbättrat arbetet med att upprätta och följa upp fastställda åtgärdsprogram. Revisionskontoret tillmäter kompetensfondens utbildningsaktiviteter stor betydelse för att öka samverkan mellan såväl Stockholms stad och landstinget som mellan stadsdelsnämndernas olika verksamhetsområden.

Eftersom flera stadsdelsnämnder fortfarande saknar en nära dialog med skolenheterna om bland annat arbetssätt och metoder för denna verksamhet rekommenderar revisionskontoret att dessa stadsdelsnämnder intensifierar arbetet med att finna former för en sådan dialog.

Nämnden har fått rapporten för yttrande senast 2006-05-12.

Styckevis och delat – Om vården och omsorgen till multisjuka äldre som bor kvar i det egna hemmet
(Rapport nr 4 januari 2006)

Granskningen har bedrivits som ett gemensamt projekt mellan revisionen i Stockholms läns landsting, Stockholms stad och två andra kommuner samt Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum som har genomfört granskningen. Enskede-Årsta stadsdelsnämnd har ingått i granskningen. Rapporten bygger på fallstudier av multisjuka äldre som bor kvar i det egna hemmet.

Revisionskontoret konstaterar att vården och omsorgen till multisjuka äldre som bor kvar i det egna hemmet fungerar i många avseenden dåligt trots kunskap om problemen. Bilden från tidigare revisionsrapport Tänk om någon såg helheten (nr 1999:9) kvarstår. Det finns en bristande överensstämmelse mellan de politiskt formulerade målen och den verklighet som många äldre, anhöriga och personal befinner sig i. Revisionskontoret anser att multisjuka äldres sammansatta behov inte kan mötas med generella lösningar. Det behövs flexibla sär lösningar som tillgodoser de äldres behov av kontinuerlig och flerprofessionell vård och omsorg. Det behövs ett konkret förändringsarbete på alla nivåer och inte minst på den politiska nivån.

Nämnden har fått rapporten för yttrande senast 2006-05-15.

Hemtjänst för äldre – kvalitet och rättssäkerhet för den enskilde
(Rapport nr 10 mars 2006)

Revisionskontoret har granskat och bedömt om stadsdelsnämnderna kan säkerställa rättssäkerheten för den enskilde, dvs om den enskilde får det bistånd som hon/han har rätt till enligt biståndsbeslutet. Granskningen har genomförts inom stadsdelsnämnderna Hägersten, Norrmalm och Skärholmen. Revisionskontoret kan konstatera att de brister och problem som framkommit vid granskningen är generella och gäller i större eller mindre utsträckning alla stadsdelsnämnder.

Granskningen visar att stadsdelsnämnderna inte har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll över hemtjänstverksamheten, vilket kan få negativa konsekvenser för kvaliteten i verksamheten. Det finns även allvarliga brister i dokumentationen av genomförandet av beviljade insatser. Detta är oacceptabelt med tanke på den enskildes rättssäkerhet. Stadens riktlinjer och anvisningar reglerar ärendehantering men stadsdelsnämnderna har inte anpassat sina arbetsformer och rutiner. Detta innebär att stadsdelsnämnderna inte kan säkerställa att ärendehantering sker på ett för den enskilde rättssäkert sätt.

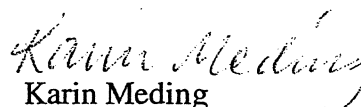
Granskningen visar att beställarens/biståndshandläggarens ansvar behöver förtydligas vad gäller uppföljning och dokumentation av att utföraren genomför beviljad insats i enlighet med beställningen (innehåll, omfattning och kvalitet). För att uppnå kvalitet såväl i biståndshandläggningen som i genomförandet av

hemtjänstinsatser är det nödvändigt att det finns strukturerade samarbetsformer mellan biståndsbedömare och utförare.

Nämnden har fått rapporten för yttrande senast 2006-05-31. Rapporten sammanfattas även i kommunstyrelsens årsrapport som kommunstyrelsen ska yttra sig över senast 2006-06-15.

En förteckning över samtliga projektrapporter under perioden april 2005 – mars 2006 redovisas i bilaga 2. Rapporterna finns även på revisionens hemsida www.revision.stockholm.se

Maria Lövgren
Enhetschef

Karin Meding
Revisor

Bilaga 1

Revisionens generella kriterier för granskning och bedömning

Revisionen genomförs i enlighet med kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt i enlighet med stadens revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Revisionens inriktning och omfattning fastställs av de förtroendevalda revisorerna i den årliga revisionsplanen.

Följande bedömningsskala gäller för avsnitten "Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat" och "Nämndens styrning uppföljning och kontroll av verksamheten"

Bedömningsskala:

<i>Tillfredsställande/Tillräckligt</i>	Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda
<i>Ej helt tillfredsställande/Ej helt tillräckligt</i>	Brister finns som måste åtgärdas
<i>Oacceptabelt</i>	Väsentliga brister finns som måste åtgärdas omgående

En särskild bedömningsskala (omdömen) gäller för avsnittet Nämndens bokslut och räkenskaper. Se sista raden i denna bilaga.

Nämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat

Huvudkriterium,

Nämnden har uppfyllt kommunfullmäktiges mål och direktiv och nämndens verksamhet har bedrivits inom ramen för tilldelade anslag samt i den omfattning och med den inriktning och kvalitet som fastställts i nämndens budget/verksamhetsplan för år 2005

Delkriterier

- Nämndens budgetutfall ligger inom tilldelat/tilldelade anslag.
 - Nämnden har vidtagit besparingsåtgärder vid behov.
 - Nämnden har uppnått i verksamhetsplanen angiven verksamhet.
 - Nämnden har uppfyllt sina generella åtaganden.
 - Nämnden har uppfyllt kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål och prioriterade inriktningar.
 - Nämnden har fullgjort av kommunfullmäktige lämnade uppdrag.
-

Nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten

Huvudkriterium

Nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll bygger på en helhets-syn på den kommunala verksamheten och säkerställer en ändamålsenlig styrning, ett effektivt resursutnyttjande och en tillräcklig säkerhet inom nämndens organisation och verksamhet.

Delkriterier

- Nämnden har ett fungerande system för styrning och uppföljning av ekonomi, verksamhet och kvalitet.
- Nämnden har fastställt verksamhetsspecifika inriktningsmål, generella åtaganden och kvalitetsgarantier i överensstämmelse med kommunfullmäktiges beslut.
- Nämndens förvaltningsorganisation har en tydlig och ändamålsenlig fördelning av ansvar och befogenheter.
- Nämnden följer kontinuerligt och i ett sammanhang upp ekonomi, verksamhet och kvalitet. Nämnden analyserar och kommenterar väsentliga avvikelser och beslutar om åtgärder vid behov.
- Nämndens plan- och uppföljningsdokument ger en god bild av ekonomi, verksamhet och kvalitet samt följer kommuncentrala direktiv och anvisningar.
- Nämnden har ett aktuellt system för intern kontroll som säkerställer en effektiv förvaltning och förebygger allvarliga fel och skador.
- Nämnden fastställer årligen en internkontrollplan utifrån en dokumenterad väsentlighets och riskanalys. Internkontrollplanen skall vara tydligt kopplad till väsentlighets och riskanalysen.
- Nämnden genomför internkontrollplanen och vidtar åtgärder i de fall det finns brister i den interna kontrollen.
- Nämndens verksamhet följer gällande lagar, avtal, föreskrifter och beslut.

Nämndens delårsbokslut, bokslut och räkenskaper

Huvudkriterium

Nämndens bokslut är rättvisande. Nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och kommuncentrala regler och anvisningar.

Bedömningsskala/Omdömen: Rättvisande, Ej helt rättvisande eller Ej rättvisande

Bilaga 2

Revisionsrapporter under perioden april 2005 – mars 2006

- 2005:09 Samverkan i vården av tyngre missbrukare
- 2005:10 Granskning av stadens säkerhetsarbete – Internt skydd
- 2005:11 Granskning av upphandlingsverksamheten inom Stockholms Näringslivskontor AB och Stockholms Visitors Board AB
- 2005:12 Skolornas arbete för att motverka mobbning och andra former av kränkande behandling
- 2005:13 Informationsverksamheten inom stadsbyggnadsnämnden
- 2005:14 Familjevården i Stockholm – en uppföljning
- 2005:15 Rättssäkerhet för personer med funktionshinder inom tre stadsdelsnämnder i Stockholm
- 2005:16 Insatser för att öka tillgängligheten i kollektivtrafiken
- 2006:01 Stadens arbete med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan – en uppföljning av tidigare granskning
- 2006:02 Målet 20 000 nya bostäder. Hur arbetar staden? Tillgodoses kommunal service?
- 2006:03 Underhåll av idrottsanläggningar samt idrottsföreningarnas syn på medverkan och inflytande
- 2006:04 Styckevis och delt – Om vården och omsorgen till multisjuka äldre som bor kvar i det egna hemmet
- 2006:05 Kommunstyrelsens uppsiktsplikt Stockholms stad
- 2006:06 Stadsdelsnämndernas arbete för att minska sjukfrånvaron
- 2006:07 Hammarby Sjöstad – en granskning av styrning, kontroll och uppföljning av Stockholms stads investeringar
- 2006:08 Rutinerna för debitering av avgifter och uppsägning av plats inom barnomsorgen
- 2006:09 Stadsdelsnämndernas insatser för arbetslösa
- 2006:10 Hemtjänst för äldre – kvalitet och rättssäkerhet för den enskilde

